

INSTRUKCJA DO UPROSZCZONEGO PLANU URZĄDZENIA LASU

Uproszczony Plan Urządzenia Lasu składa się z następujących elementów:

- ogólne zestawienia powierzchniowo-mięszościowe,
- spis treści,
- opis ogólny dla całości obrębu ewidencyjnego,
- zestawienie zabiegów hodowli lasu,
- tabelaryczne zestawienia powierzchniowo-mięszościowe,
- opisy taksacyjne (*inaczej: skrócony opis lasu*),
- zestawienia czynności gospodarczych w okresie obowiązywania (10-ciolecie),
- wykaz powierzchni leśnych niezalesionych,
- wykaz działek leśnych i gruntów do zalesienia wg ich właścicieli,
- alfabetyczny wykaz właścicieli,
- wykaz działek leśnych – spis wg numerów działek ewidencyjnych wraz z grupą rejestrową,
- wykaz zmian powierzchni leśnej w stosunku do rejestru gruntów (tzw. „tabela rozbieżności” między ewidencją a stanem na gruncie),
- wykaz skrótów użytych w dokumentacji oraz słownych podstawowych pojęć leśnych.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) – czyli tak zwane Rozporządzenie „RODO”, nakłada na Wykonawcę UPUL obowiązek ochrony danych osobowych właścicieli lasów, a co za tym idzie - anonimizacji dokumentów, które podlegają publicznemu udostępnieniu.

Z tego względu dokumentacja UPUL, przekazywana do wyłożenia do publicznego wglądu, pozbawiona jest danych osobowych i adresowych właścicieli lasów.

Nie ma możliwości udostępnienia dokumentacji z pełnymi listami właścicieli.

W związku z powyższym, aby prawidłowo zapoznać się z zapisami dokumentacji urzędzeniowej, właściciel powinien posiadać **numer ewidencyjny swojej działki** i/lub znać położenie działki w obrębie ewidencyjnym (numer działki można odczytać także z mapy dołączonej do planu).

Pomocna jest także znajomość numeru grupy rejestrowej wg ewidencji!

KOLEJNOŚĆ ODCZYTYWANIA DOKUMENTACJI:

1. Należy wybrać plan danego obrębu ewidencyjnego, w którym znajduje się działka ewidencyjna (*jeżeli kilka obrębów musiało zostać połączonych w jedno opracowanie, należy odnaleźć właściwy obręb wg kolejności na stronie tytułowej tomu zbiorczego*).
2. Znając numer działki lub numer grupy rejestrowej, należy przejść do rozdziału „Wykaz działek”, który znajduje się w części końcowej zestawień tabelarycznych planu.

3. Wykaz działek zawiera informacje o numerach działek, przypisanych im grupach rejestrowych, oraz przypisanych im adresach leśnych, tak zwanych „wydzieleniach” (*Oddział/poddział – np. 01 a, gdzie oznaczenie liczbowe to oddział, a literowe pododdział*).

4. Po odnalezieniu właściwej działki, należy sprawdzić jakie oddziały i pododdziały leśne (wydzielenia) się na niej znajdują.

5. Znając nr oddziału oraz pododdziału (np. 01 a) można obejrzeć skrócony opis lasu w tabeli „*Opis taksacyjny*”. Informacje tam zawarte to m. in. rodzaj powierzchni (np. *drzewostan, halizna, płazowina*), udział poszczególnych gatunków, ich wiek oraz wymiary (*pierśnica, wysokość*). **UWAGA! Udziały gatunków zapisane w formie liczbowej nie oznaczają ilości sztuk drzew!** Jest to skrócony zapis procentowy ogólnego udziału danego gatunku na powierzchni wydzielenia leśnego. Np. zapis SO 10 oznacza 100% pokrycia sosną zapis SO 7, BRZ 3 oznacza 70% udziału sosny przy 30% udziału brzozy. Jeżeli jeden gatunek występuje kilka razy, np. 6 SO, 4 SO, oznacza to, że wskazany gatunek występuje w różnym wieku (np. 60% sosny 80-cioletniej i 40% sosny 30-toletniej).

6. W opisie taksacyjnym można również sprawdzić, czy w granicach wydzielenia występują inne działki niż działka właściciela (*numery grup rejestrowych, np. G14, G123 itp.*). Jeżeli wydzielenie zawiera kilka działek, wtedy opis stanowi uśrednienie sytuacji na powierzchni, co służy ułatwieniu planowania właściwych zadań gospodarczych. Należy pamiętać, że w takiej sytuacji powierzchnia wydzielenia leśnego nie jest tożsama z powierzchnią działki. Może się zatem zdarzyć, że w opisie znajdują się gatunki, których na działce danego właściciela fizycznie nie ma, ale znajdują się na działce sąsiada w tym samym wydzieleniu, zatem opis będzie prawidłowy względem wydzielenia, nie pojedynczej działki.

7. W opisie taksacyjnym można również sprawdzić, czy dane wydzielenie znajduje się na terenie jakieś obszarowej formy ochrony przyrody (FOP). Niektóre FOP, szczególnie rezerwy przyrody, użytki ekologiczne i obszary sieci Natura 2000 wprowadzają znaczne ograniczenia w prowadzeniu gospodarki leśnej! Ograniczenia te są niezależne od Wykonawcy UPUL.

8. Podobnie do powyższego, wydzielenia mogą zawierać dodatkowe informacje o pokryciu ich granic z obszarami objętymi ochroną zabytków. Ponownie, takie informacje wskazują na znaczne ograniczenia w prowadzeniu gospodarki. Wszelkie, ewentualne potrzeby działania w granicach obiektu zabytkowego, muszą być każdorazowo dodatkowo uzgodnione z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

9. Po sprawdzeniu opisu dla właściwego wydzielenia, następnie w rozdziale „*Rejestr działek leśnych i gruntów do zalesienia wg właścicieli*” ponownie można odnaleźć działkę po jej numerze w rejestrze gruntów (grupa rejestrowa). W tabeli można dowiedzieć się następujących informacji: powierzchnia objęta planem dla konkretnej działki z podziałem na użytki ewidencyjne, skrócony opis taksacyjny (*tylko gatunek główny!*), wskazania gospodarcze oraz masę drewna do pozyskania brutto/netto (*sumaryczną i z podziałem na fragmenty wydzielen leśnych*).

10. Warto również sprawdzić, czy działka jest ujęta w „*Wykazie zmian powierzchni leśnej w stosunku do rejestru gruntów*”, czyli w tzw. „tabeli rozbieżności”. Jeżeli znajduje się w tym wykazie oznacza to, iż w rzeczywistości jest wykorzystywana w sposób odmienny od tego, na który wskazuje zapis ewidencji gruntów lub nie spełnia wymogów definicji lasu z Ustawy o Lasach. Wykaz rozbieżności zawiera również spis sumaryczny, ile powierzchni lasów ubyto, a ile przybyło wg. odmiennego użytkowania użytków ewidencyjnych.

11. Jeżeli oznaczenia wskazań gospodarczych lub jakichkolwiek innych skrótów, nie są właścicielowi znane, każdy plan w swojej końcowej części zawiera „Słowniki podstawowych pojęć leśnych” oraz „Wykaz skrótów i symboli”.

Prosimy zapoznać się także ze wskazaniem ogólnym na początku planu w opisie ogólnym dotyczących nadzoru, przyrody oraz maksymalnej miąższości możliwej do pozyskania.

UWAGI DO UPUL - WAŻNE INFORMACJE!

W procedurze wyłożenia UPUL, właściciel ma prawo do złożenia uwag do swoich działek ujętych w UPUL.

Uwagi powinny być spisane czytelnie, rzeczowo i jasno określać przedmiot i cel zastrzeżenia.

Zastrzeżenia pisane niedbale, ogólnikowo lub skupiające się na osobistych historiach wnioskodawcy, zazwyczaj przedłużają procedurę rozpatrzenia uwagi (Wykonawca/Starostwo *muszą prosić o dodatkowe wyjaśnienia*) lub mogą skutkować odrzuceniem wniosku (np. *jeżeli Wykonawca/Starostwo nie jest w stanie odczytać treści zastrzeżenia, lub z przedstawionej historii nie wynika jasny przekaz*).

Istotne jest również, żaby właściciel składał uwagę do działki rzeczywiście ujętej w dokumentacji. Uwagi do działek nieujętych w UPUL skutkują pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia (zdarza się, że właściciele wypisują wszystkie działki, których są posiadaczami, nawet te, które z UPUL nie mają nic wspólnego).

Wzór wniosku do wypełnienia można otrzymać w Urzędzie Miasta/Gminy, w którym odbywa się wyłożenie dokumentacji – Wykonawca przekazuje taki wzór do urzędu.

Właściciel, NIE MA OBOWIĄZKU przyjazdu do Urzędu i zapoznania się z udostępnioną dokumentacją. Zawiadomienie rozesłane przez urząd informują jedynie o terminie, w którym jest to MOŻLIWE.

RODZAJE UWAG DO UPUL:

UWAGI MERYTORYCZNE:

Są to najczęściej przyjmowane uwagi, dotyczące elementów aktualizacji opisów taksacyjnych powierzchni leśnych w UPUL np.:

- błędny skład gatunkowy drzewostanu,
- błędny wiek gatunku głównego lub innych gatunków na powierzchni,
- zastrzeżenia do zaplanowanych zabiegów gospodarczych i hodowlanych,
- zastrzeżenia do innych parametrów opisu taksacyjnego (np. do współczynnika zadrzewienia).

Ponownie należy pamiętać, że powierzchnia wydzielenia leśnego nie jest tożsama z powierzchnią całkowitą działki.

UWAGI EWIDENCYJNE:

Są wszelkie uwagi, dotyczące całych działek lub fragmentów ewidencyjnych użytków gruntowych ujętych w UPUL np.:

- zastrzeżenia do granic użytków,
- nieścisłości pomiędzy wypisami i wyrysami z ewidencji,
- wnioski o nieujmowanie fragmentu gruntu lub całej działki w dokumentacji,
- wnioski o ujęcie fragmentu gruntu lub całej działki w dokumentacji.

Należy zaznaczyć, iż Wykonawca UPUL bazuje na danych ewidencji, pozyskanych z zasobów właściwego Starostwa Powiatowego i nie ma jurysdykcji nad zasobami ewidencji gruntów i budynków (EGiB). Wszelkie uwagi natury ewidencyjnej, a szczególnie kwestie ujęcia czy nieujęcia działek, Wykonawca musi pozostawić bez rozpatrzenia i przekazać do ewentualnej decyzji Starostwa Powiatowego.

Dodatkowo, dane ewidencyjne do sporządzenia UPUL pozyskiwane są „na sztywno” z konkretną datą aktualności (*zazwyczaj jest to data bliska dacie podpisania umowy*). Wszelkie zmiany, które zaszły w ewidencji post factum, również mogą być wprowadzone do dokumentacji wyłącznie za zgodą Zamawiającego, tj. Starostwa.

Wyjaśnianie niezgodności ewidencyjnych nie jest przedmiotem UPUL.**MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO (MPZP):**

Może się zdarzyć sytuacja, w której zapisy w EGiB są odmienne od zapisów MPZP. Przykładowo w ewidencji grunt jest lasem, a w MPZP działka przeznaczona jest pod zabudowę.

NIE JEST TO BŁĄD!

Przeznaczenie działki pod zabudowę, ustalone przez Miejskowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego, nie zmienia automatycznie zapisów ewidencji gruntów i budynków, a jedynie wskazuje, że zmiana taka może być dopuszczona na danym terenie, jeżeli właściciel podejmie odpowiednie kroki proceduralne, mające na celu wprowadzenie zmian w ewidencji.

Uzgadnianie zapisów MPZP nie jest przedmiotem UPUL.**PODATEK LEŚNY**

Podstawa prawna: Ustawa z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym
(Tekst jednolity: Dz. U. z 2025 r. poz. 176)

- **Art. 1, ust. 2.** Lasem w rozumieniu ustawy są grunty leśne sklasyfikowane w ewidencji gruntów i budynków jako lasy.
- **Art. 2 ust. 1.** Podatek leśny zobowiązani są płacić:
 - właściciele lasów,
 - posiadacze samoistni lasów,
 - użytkownicy wieczysti lasów,
 - posiadacze lasów, stanowiących własność Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego.
- **Art. 3.** Podstawę opodatkowania podatkiem leśnym stanowi powierzchnia lasu, wyrażona w hektarach, wynikająca z ewidencji gruntów i budynków.

- **Art. 4. ust. 1.** Podatek leśny od 1 ha, za rok podatkowy wynosi, z zastrzeżeniem ust. 3, równowartość pieniężną 0,220 m³ drewna, obliczaną według średniej ceny sprzedaży drewna uzyskanej przez nadleśnictwa za pierwsze trzy kwartały roku poprzedzającego rok podatkowy.
- **Art. 4. ust. 3.** Dla lasów wchodzących w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych stawka podatku leśnego, o której mowa w ust. 1, ulega obniżeniu o 50 %.
- **Art. 7. ust. 1.** Zwalnia się od podatku leśnego:
 - 1) lasy z drzewostanem w wieku do 40 lat;
 - 2) lasy wpisane indywidualnie do rejestru zabytków;
 - 3) użytki ekologiczne.

Zgodnie z przytoczonymi wcześniej zapisami ustawy o podatku leśnym, podatek leśny naliczany jest od powierzchni ewidencyjnej lasów.

Sporządzenie Uproszczonego Planu Urządzenia Lasu nie wpływa na samą wysokość podatku leśnego, ale może być stanowić podstawę do stwierdzenia, czy dana powierzchnia kwalifikuje się do ewentualnego zwolnienia z podatku leśnego.

WYBRANE POJĘCIA ZE SŁOWNIKÓW UPUL

RODZAJ POWIERZCHNI LEŚNEJ

D-STAN – drzewostan	L ENERG – linia energetyczna
HAL – halizna	PŁAZ – płazowina
INNE WYL – inne wylesienie	ZRĄB – zrąb
SUKCESJA – sukcesja	PLANT CH - plantacja choinek
PARK - park wpisany do rej. zabytków	RETENCJA - bagna, torfowiska, oczka wodne
PLANT SZ - plantacja drzew szybkorosnących	L TELEK - linia telekomunikacyjna

SIEDLISKOWY TYP LASU

Typy siedliskowe lasu terenów nizinnych

BS – Bór suchy	LMW – Las mieszany wilgotny
BŚW – Bór świeży	LMB – Las mieszany bagienny
BW – Bór wilgotny	LŚW – Las świeży
BB – Bór bagienny	LW – Las wilgotny
BMŚW – Bór mieszany świeży	LŁ – Las łęgowy
BMW – Bór mieszany wilgotny	OL – Ols
BMB – Bór mieszany bagienny	OLJ – Ols jesionowy
LMŚW – Las mieszany świeży	

WARSTWY DRZEWOSTANU

DRZEW – warstwa drzew (jednopiętrowe)	NAL – nalot
IP – pierwsze piętro	PODS – podsadzenie pod osłoną
IIP – drugie piętro	PODSZ – podszyt
PODR II – podrost o charakterze II piętra	PRZES – przestoje, nasienniki, przedrosty
PODR – podrost	

ZWARCIEPEŁ – pełne
UM – umiarkowanePRZ – przerywane
LUŻ – luźne**ZMIESZANIE**JDN – jednostkowe
GRP – grupowe
DKĘP – drobnokępowe
KĘP – kępoweWKĘP – wielko kępowe
RZĘD – rzędowe
PAS – pasowe
SMUG – smugowe**UDZIAŁ**1 – udział 10 %
2 – udział 20 %
3 – udział 30 %
4 – udział 40 %
5 – udział 50 %
6 – udział 60 %7 – udział 70 %
8 – udział 80 %
9 – udział 90 %
10 – udział 100 %
PJD – poniżej 5 % – pojedynczo
MJS – poniżej 5 % – miejscami**WSKAZANIA GOSPODARCZE**AGROT - specjalne zabiegi agrotechniczne
BZ – brak zabiegu
CW – czyszczenia wczesne
CP – czyszczenia późne
CP-P – pozyskanie w CP
TW – trzebież wczesna
TP – trzebież późna
CS – cięcia sanitarne
IB – rębnia zupełna pasowa
IIB – rębnia częściowa pasowa
IVD – rębnia stopniowa gniazdowa udoskonalona
V – rębnia przerębowaODN-HAL – odnowienie halizn
ODN-LUK – odnowienia luk
ODN-ZRB – odnowienie zrębów
ODN-ZŁOŻ – odnow.w rębniach złożonych
PŁAZ – uprzątnię płazowin
DRZEW – uprzątnię drzew pod liniami energ.
PIEL – pielęgnowanie gleby
POPR – poprawki i uzupełnienia
P-PASYN - założenie pasów p-poż
P-PASYS - utrzymanie pasów p-poż

Typ siedliskowy lasu (TSL) – podstawowa jednostka systematyki siedlisk leśnych, obejmująca siedliska o podobnej żyzności i potencjalnej zdolności produkcyjnej (*bory/lasy/olsy/tęgi*), rozpatrywane pod kątem użyteczności w hodowli lasu. Siedlisko jest zasadniczym, naturalnym czynnikiem produkcji leśnej. Określony typ siedliskowy wynika przede wszystkim z jakości gleb pod względem żyzności i wilgotności, w powiązaniu z warunkami geograficzno-klimatycznymi. Siedliska borowe (*potocznie zwane „lasami iglastymi”*) stanowią zazwyczaj siedliska mniej żyzne i mniej zróżnicowane od siedlisk lasowych (*potocznie zwanych „lasami liściastymi”*).

Typ drzewostanu (TD) – docelowy skład gatunkowy drzewostanu, taki który gwarantuje pełne wykorzystanie zdolności produkcyjnych siedliska. Określony jest dla poszczególnych typów siedliskowych lasu i uwzględnia różnice w warunkach przyrodniczych występujących w obrębie poszczególnych krain przyrodniczo-leśnych. Przykładowo: TD BkDbSo (*bukowo-dębowo-sosnowy*) na siedlisku LMŚW (*lasu mieszanego świeżego*) oznacza, że najmniejszą rolę produkcyjną pełni buk, większą dąb, a dominującą sosna. Dla każdego typu drzewostanu opracowane są procentowe składy gatunkowe wprowadzanego młodego pokolenia – w tym przypadku 50% So 20-30% Db 10-20% Bk określone przez Zasady Hodowli Lasu.

Użytkowanie przedrębne - pozyskiwanie drewna w drzewostanach przed wiekiem rębności w ramach wykonywania cięć pielęgnacyjnych tj. czyszczeń (*czyszczenia wczesne – do wieku 10 lat, czyszczenia późne – od 10 do 20 lat*) i trzebieży (*trzebież wczesna – od 20 do 40 lat, trzebież późna – od 40 lat do wieku rębności gatunku głównego*). Użytkowanie przedrębne określa się w wymiarze powierzchniowym (powierzchnia drzewostanów, na której wykonywane ciecia pielęgnacyjne) oraz w wymiarze miąższościowym (masa drewna pozyskana z cięć pielęgnacyjnych).

Użytkowanie rębne - pozyskiwanie drewna w drzewostanach uznanych za dojrzałe do wyrębu (*wg wieku rębności gatunku głównego*) ustalonym sposobem zagospodarowania, a ściślej rodzajem rębni. Typowymi rębniami sosowanymi w UPUL są: rębnia zupełna pasowa (IB), rębnia stopniowa gniazdowa udoskonalona (IVD) oraz rębnia przerębowa (V). Zastosowanie rębni zależne jest od warunków środowiskowych w celu jak najlepszego zachowania dobrego ogólnego stanu lasów, przy czym ze względu na swój elastyczny charakter wykonania (*podobny do zabiegu trzebieży*), rębnia V stosowana jest tam, gdzie ze względów terenowo-środowiskowych niemożliwe jest zaplanowanie rębni IB lub IVD.

Halizna - powierzchnia leśna, pozbawiona drzewostanu dłużej niż 5 lat (*do 5 lat powierzchnia stanowi zrąb*). Także uprawy i młodniki w I klasie wieku (0-20 lat) o zbyt niskim zadrzewieniu (poniżej 0,5) lub jakości. Powierzchnia ta jest przeznaczona do odnowienia w najbliższych latach.

Płazowina - powierzchnia leśna, luźno porośnięta drzewami, pozostałymi po drzewostanie, który z różnych powodów uległ nadmiernemu przerzedzeniu przed wiekiem rębnym. Inaczej jest to powierzchnia porośnięta drzewami w II klasie wieku (21-40 lat) o zadrzewieniu do 0,3 włącznie, lub drzewami w III klasie wieku (41-60 lat) o zadrzewieniu do 0,2 włącznie. Powierzchnia ta przeznaczona jest do odnowienia w najbliższych latach poprzez uprzątnięcie pozostałych drzew i ponowne wprowadzenie roślinności leśnej na grunt.

Inne wylesienie - grunty leśne niezalesione, na których stwierdzono całkowicie odmienny od przeznaczenia sposób użytkowania gruntu leśnego, szczególnie w przypadku terenów o utrudnionych możliwościach odnowienia lasu, np. terenów zabudowanych i przydomowych, placów, dróg czy sztucznie wprowadzonych zbiorników wodnych.